

Reflectieonderzoek

Kwaliteit teletekstberichten regionale omroepen

Stephan van Appeven
Fontys Hogeschool Journalistiek
Studentnummer 2144652
PCN 219162

Onderzoek in etappes uitgevoerd tussen november 2012 en
september 2013

Inhoudsopgave

Pagina 3 & 4: Waarom dit onderzoek?

Pagina 5, 6 & 7: Hoe onderzoek ik?

Pagina 8: De regionale omroepen over teletekst

Pagina 9: Voorbeeld onderzoeksmethode

Pagina 10 & 11: Onderzoeksresultaten gemaakte fouten

Pagina 12: Vergelijking verslaggeving

Pagina 13 & 14: Reacties op de resultaten

Pagina 15 & 16: Conclusie

Pagina 17: Reflectie

Pagina 18: Bronnenlijst

Pagina 19 t/m 28: Bijlagen

Waarom dit onderzoek?

Minimaal één keer per dag bekijk ik de teletekstnieuws- en sportpagina van L1. Ik wil immers op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in mijn regio. Eenmaal teletekst aan, zit ik mij af en toe te verbijten. Het niveau van de nieuwsberichten ligt vaak namelijk niet heel erg hoog. Dus vraag ik me af: is dit een Limburgs probleem of is de kwaliteit van de teletekstberichten bij meerdere regionale omroepen slecht?

Het is eigenlijk de omgekeerde wereld: een student journalistiek die fouten van zijn professionele vakbroeders één voor één uit teksten vist. Ik kwam van alles tegen bij L1-teletekst. Verhalen waren bijvoorbeeld niet compleet omdat deze cruciale informatie misten. Informatie die essentieel was voor de lezer om de verhalen goed te begrijpen. Bijvoorbeeld: het verslag van een voetbalwedstrijd. Ik als liefhebber ben niet alleen geïnteresseerd in het verloop van een bepaald duel, maar wil ook graag weten wie de doelpuntenmakers van eventueel gescoorde goals zijn. Het eerste wat fans van een bepaalde club vaak aan elkaar vragen nadat ze hebben vernomen dat hun favoriete ploeg met 2-0 gewonnen heeft: wie scoorde(n) de goals? Het hoort nou eenmaal bij het hele plaatje; de uitslag, de doelpuntenmakers en eventuele bijzonderheden zoals rode kaarten. Dit zijn ook elementen van een wedstrijd waarover mensen vertellen als het ‘slechts’ om hun favoriete amateurploeg gaat (waarvan dus geen verslag wordt gemaakt door een medium). Zonder deze feiten is een (mondeling) verslag immers niet compleet en voelt de vrager zich genoodzaakt via andere kanalen op zoek te gaan naar de informatie. Ik zie zelden dat doelpuntenmakers niet genoemd worden in een voetbalverslag. Bij de verslagen van L1 ontbreken de doelpuntenmakers echter af en toe. Soms noemt de verslaggever dan wel de maker van 1-0, maar dan ontbreekt die van de 2-0 weer. De voetballiefhebbers blijven achter met vragen en gaan via andere media op zoek naar de namen. Maar er is meer: zo gaat er bij L1 ook wel eens iets mis met de interpunctie. Het viel me op dat de schrijvers bij L1 op het gebied van komma's en aanhalingstekens vooral inconsequent zijn. Bijvoorbeeld: er staan twee citaten in een bericht. Het ene citaat wordt geopend met enkele aanhalingstekens, het andere dan juist met dubbele. Maar ook op het gebied van spelling kunnen de schrijvers bij L1 er wat van. Ik heb het idee dat zij voornamelijk slordige typefouten maken, als ik weer ergens een letter te veel zie in een woord. Iedereen kan natuurlijk een typefout maken. Op de opleiding Journalistiek krijg ik echter toch altijd het advies mee om een bericht eerst na te laten lezen door een collega, alvorens het online gaat. Het kan niet anders dan dat bij het tegenlezen de fout opgemerkt wordt.

Ik stoor me als beginnend journalist aan deze missers. Op de opleiding heb ik vier jaar lang training gehad om verhalen zo helder mogelijk te maken. Tevens zijn spel- en interpunctiefouten natuurlijk uit den boze. Ik krijg van docenten ontzettend op de kop als ik eerder genoemde fouten maak, want stel je eens voor dat ik deze in het werkveld bega. Als mensen die in de journalistiek werkzaam zijn, mensen die de schaarse baantjes in mijn branche uitoefenen, dan teleurstellen, stuit mij dat tegen de borst.

NOS Teletekst werd in 2010 landelijk gezien als het meest betrouwbare nieuwsmedium, bleek uit een onderzoek van de omroep zelf (*NOS, 2010*). Liefst 60 procent van de ondervraagden gaf aan iets pas echt te geloven als het op NOS Teletekst staat. Die populariteit vind ik opmerkelijk, aangezien we in een tijd leven waarin internet toch de boventoon voert. Ongetwijfeld zal meespelen dat er ook een NOS Teletekst-app bestaat, waardoor smartphone-gebruikers binnen één klik het nieuws op hun scherm krijgen. Maar hoe je het ook went of keert: dat percentage zegt iets. Men acht NOS Teletekst betrouwbaar. Journalistiek en taalkundig zal het wel goed zitten bij deze zender, is mijn haastige conclusie.

Dan zou het jammer en zonde zijn als de collega's op regionaal niveau aan de lopende band fouten maken. Wat blijft er dan over van het imago van teletekst? De journalistieke relevantie is simpel: we moeten er als journalisten naar streven om het hoogst mogelijke niveau te bereiken. Een nieuwsbericht moet er bijvoorbeeld niet toe leiden dat de lezer achterblijft met vragen. Maar voor mij persoonlijk is het ook relevant dat het niveau hoog is bij mijn collega's. Ik wil namelijk – net zo goed als niet-journalisten - goed en professioneel geïnformeerd worden als ik teletekst bekijk.

De grote vraag blijft natuurlijk: is het tegenvallende niveau van de teletekstpagina's enkel een Limburgs probleem, of doet dit euvel zich ook voor bij andere regionale omroepen? En zo ja, waardoor? Hoe kan het dat professionele media er niet in slagen de lezer op een fatsoenlijke wijze te informeren over een bepaalde gebeurtenis? Is Teletekst bij de regionale omroepen misschien een ondergeschoven kindje? Dat ga ik onderzoeken!

Met dit onderzoek (zie voor uitleg volgende pagina) wil ik collega's laten zien op hoeveel fouten ik stuit als ik teletekst oproep, zowel op het gebied van journalistiek als dat van spelling en grammatica. Mijn vakbroeders moeten zich realiseren dat het van groot belang is om kritisch te zijn op hun eigen werk en dat van collega's. Een journalistiek nieuwsbericht moet kloppen, geen voor de hand liggende vragen oproepen, grammaticaal in orde zijn en geen slordige typefouten bevatten. Als omroepbaas wil je natuurlijk niet dat vroeg of laat je zender bekend komt te staan om de slechte manier van verslaggeven.

Probleemstelling:

Een professioneel medium dient de lezer van complete en kloppende informatie te voorzien. Berichten moeten verder geschreven zijn in correct Nederlands; ze mogen geen slordige type- of interpunctiefouten bevatten. Het plaatje moet compleet zijn. Slechte verslaggeving komt het imago van de betreffende omroep niet ten goede.

Onderzoeksvraag:

Hoe is het gesteld met de kwaliteit van teletekstberichten bij regionale omroepen?

(Dit wordt duidelijk aan de hand van het aantal journalistieke en taalkundige missers dat ik tegenkom gedurende mijn onderzoek.)

Deelvragen:

1. Wat is het belang van teletekst voor regionale omroepen? En hoe belangrijk is teletekst in verhouding tot de internetsite?

(Deze vraag leg ik voor aan de omroepen zelf. Daarna laat ik de cijfers voor zich spreken.)

2. Welke fouten worden er gemaakt?

(Welke fout wordt het meest gemaakt? De percentages zullen op deze vraag antwoord gaan geven.)

3. Is er een verschil merkbaar tussen de onderzochte omroepen/gebieden?

(Hiervoor vergelijk ik de onderzochte regionale omroepen met elkaar. Maar ik leg de regionale resultaten ook naast de landelijke cijfers. Wat zijn de verschillen?)

Hoe onderzoek ik?

In dit onderzoek volg ik vier regionale omroepen (L1, RTV Noord-Holland, RTV Oost en RTV Noord) en één landelijke (NOS). Omdat mijn onderzoek steekproefsgewijs is en berichten van professionele media altijd aan de journalistieke en taalkundige maatstaven moeten voldoen, zou het niet moeten uitmaken welke omroepen ik in dit onderzoek meeneem. Het konden net zo goed vijf andere zijn.

Opzet onderzoek

Er mag geen twijfel over bestaan: publieke en regionale omroepen dienen hun kijkers/luisteraars/lezers kwalitatief gezien een behoorlijk informatief niveau te bieden. “De mediawet 2008 bepaalt in artikel 2.1 met betrekking tot de programmering dat de publieke mediaopdracht bestaat uit het op landelijk, regionaal en lokaal niveau verzorgen van publieke mediadiensten door het aanbieden van media-aanbod op het terrein van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing via alle beschikbare informatiekkanalen. Dit media-aanbod dient onder meer evenwichtig, pluriform, gevarieerd en **kwalitatief hoogstaand** te zijn.” (*Commissariaat van de media, 2011, pag.14*) En aangezien teletekst uiteraard ook onder media valt, mag er dus wel iets verwacht worden van de kwaliteit.

Om te onderzoeken of het eerder vastgestelde, tegenvallende kwaliteitsprobleem van teletekst een Limburgs probleem is, heb ik vier door het land verspreide regionale omroepen geselecteerd voor mijn onderzoek. Uit elke richting wordt een omroep onder de loep genomen; noord, west, zuid en oost. De geografische spreiding is van belang om te kunnen constateren of het probleem zich echt maar in één hoek van het land voordoet of juist in meerdere. Er zijn in totaal dertien regionale publieke omroepen in Nederland. De vier zenders die worden onderzocht, vertegenwoordigen de regionale zenders in Nederland gedurende mijn onderzoek. Ongeveer een derde is immers een representatief gedeelte, dacht ik zo.

Ik volg elke omroep op vijf verschillende en willekeurige dagen. Elke dag bekijk ik twintig berichten per zender en toets deze op allerlei journalistieke en taalkundige regels. Dan heb ik dus honderd berichten per omroep bekeken als ik klaar ben met het onderzoek. Dit onderzoek zal voornamelijk een beeld schetsen over de kwaliteit van teletekstberichten bij regionale omroepen. Toch wil ik ook een landelijke omroep ‘checken’ op fouten. Dit doe ik om te kijken of een eventueel kwaliteitsprobleem alleen bij regionale zenders speelt of ook bij landelijke. En welk nieuwsmedium kun je dan beter onderzoeken dan NOS Teletekst; het meest betrouwbare nieuwsmedium van Nederland? (*NOS, 2010*) Als regionale omroep zou je het natuurlijk fantastisch doen als je ook maar in de buurt van de percentages van NOS zou komen. Of juist niet? Misschien blijkt wel dat juist op de redactie van NOS feitelijke onjuistheden worden verspreid of onduidelijke informatie wordt gegeven. Kortom: het niveau van de berichten van het meest betrouwbare nieuwsmedium is misschien ook wel niet zo geweldig. Ik zal tevens, na het verkrijgen van alle cijfers en percentages, de inhoudelijke berichtgeving bekijken. Regionaal nieuws komt namelijk, als het genoeg landelijke nieuwswaarde heeft, ook wel eens tevoorschijn op de teletekstpagina’s van de landelijke omroepen. Ik zal gaan kijken hoe bepaalde nieuwsfeiten worden gebracht door een regionale omroep. Waarin verschilt de manier van verslaggeven met die van een landelijke? Wordt er op de landelijke pagina’s meer verteld dan op de regionale, of juist andersom? Is er een verschil in duidelijkheid? Alle opvallende dingen vis ik eruit. Ik doe dit omdat ik zo eventuele verschillen in de praktijk meteen zichtbaar kan maken. Zo kan ik straks met de cijfers twee dingen doen: de kwaliteit van teletekstberichten van regionale omroepen met elkaar vergelijken en constateren of er een groot kwaliteitsverschil bestaat tussen de landelijke en regionale teletekstnieuwsberichten. Ik vraag zowel vóór als na het onderzoek de omroepen om

een reactie. Hoe denkt men bij de desbetreffende zenders over teletekst en over de resultaten van mijn onderzoek?

Op zoek naar fouten

De woordvoerders van de omroepen¹ die in mijn onderzoek terugkomen, roepen allen in koor dat teletekstberichten journalistiek en taalkundig in orde moeten zijn. De teksten krijgen volgens hen dezelfde eisen mee als een nieuwsbericht in een krant of op internet. De journalist heeft op teletekst echter minder schrijfruimte, dus moet er zo beknopt mogelijk een helder en taalkundig goed verhaal geschreven worden. Ik analyseer en beoordeel de berichtgeving in z'n geheel. Omdat de teletekstopagina's van L1 voor mij aanleiding waren om dit onderzoek te doen, heb ik een selectie gemaakt van fouten die ik op deze pagina's tegenkwam.

Journalistieke regels

Ik kijk bijvoorbeeld naar de volledigheid van informatie in de berichten. Het belang van volledigheid wordt erkend door de ervaren freelance-journalist Anton de Wit. Hij heeft voor diverse media producties geleverd en weet dus wel wat er te verwachten valt van een duidelijk nieuwsbericht. Volgens hem moet een journalist precies weten wat de lezer verteld moet worden om deze zonder vragen achter te laten. "Volledigheid betekent natuurlijk niet dat je als lezer alles te weten komt wat er te weten valt. Dan zou ieder bericht over actuele politieke beslommingen in de Verenigde Staten moeten beginnen met Columbus of Abraham Lincoln, en iedere reportage over kernenergie bij de oerknal. Volledigheid betekent dat je alles te weten komt wat je weten moet. Met wat professionaliteit kan een journalist toch aardig inschatten wat zijn lezer weten moet om de context van het gepresenteerde nieuwsfeit te begrijpen." (*De Wit, 2011, pag. 78*) Vanzelfsprekend moet ook alle informatie kloppen. De waarheid moet verteld worden, de lezer vertrouwt daar op. Hans Laroes, ex-hoofredacteur van NOS journaal, onderstreept dit in zijn boek *De littekens van de dag*: "Journalisten zijn degenen die met al hun kennis, instrumenten en contacten een antwoord kunnen geven op de vraag: 'Wat is er nu echt waar? Hoe zit het?'" (*Laroes, 2012*) Tijdens mijn onderzoek check ik niet of het nieuws in de verschillende berichten klopt, maar neem ik juist alle andere genoemde feiten onder de loep. Bij een bericht over een Amsterdams restaurant, zoek ik uit of dit restaurant wel echt in Amsterdam ligt, of het adres wel klopt zoals aangegeven in het verhaal. Wordt er een verhaal geschreven over de vuurwerkramp van 2000, zoek ik uit of de ramp wel in dat jaar plaatsvond.

Leesbaarheid tekst

Ik let niet alleen op journalistieke missers, maar ook op de manier van schrijven. Gedurende de opleiding tot journalist werd mij bijgebracht teksten lekker leesbaar te maken. Je moet een goedlopend verhaal kunnen schrijven en niet allemaal individuele zinnen achter elkaar zetten. Hierbij moet bijvoorbeeld gelet worden op het herhalen van woorden. Je moet niet in elke zin hetzelfde woord gebruiken. Dat leest niet lekker. Je moet als journalist dan zoeken naar synoniemen. De Vlaamse journalist Patrick Pelgrims stelt in *Journalistieke radio- en tv-teksten schrijven*: "Er is geen enkele reden om vijf maal het woord 'belangrijk' te zeggen, als we het kunnen hebben over een 'vooraanstaand' politicus, een 'opmerkelijke' verklaring of een 'aanzienlijke' verbetering. Als de begrijpelijkheid in het gedrang komt, moet de aantrekkelijkheid wijken en gebruiken we desnoods in het hele bericht dezelfde term." (*Pelgrims, 2005, pag. 132*) Gedurende mijn onderzoek zal ik beoordelen of het eventueel veelvuldig herhalen van woorden in een bericht ten koste gaat van de leesbaarheid. Ik houd

¹ Woordvoerders van de te onderzoeken omroepen waren op de dag van telefonische benadering (waarnemend) chef op de teletekstredactie.

hierbij rekening met de begrijpelijkheid. Had de journalist wel een keus? Kon hij synoniemen gebruiken?

Uitschrijven getallen

Het uitschrijven van bepaalde getallen is ook iets wat vanuit de opleiding aan beginnende journalisten wordt meegegeven. Ik heb het hier echter over een richtlijn en niet over een vaste regel. Er wordt enkel geadviseerd om sommige cijfers toch echt uitgeschreven aan de lezer te presenteren, om het bericht een beetje overzichtelijk te houden. De geadviseerde regels zijn volgens neerlandica Suzanne Meijles en website *Het Genootschap van onze Taal* als volgt: getallen onder de twintig schrijf je voluit, evenals de gehele tientallen (t/m honderd), honderdtallen (t/m duizend) en duizendtallen (t/m twaalfduizend). Ook kolossale getallen als ‘miljoen’ en ‘miljard’ zien er uitgeschreven beter uit dan in getal. Er zit echter een addertje onder het gras bij deze regel. Als er wordt gesproken over eenheden, zoals kilo’s, euro’s, of meters, dan mag het getal ook echt een getal blijven. Redacties kunnen er echter voor kiezen – omdat er geen vaste regels zijn – om in het stijlboek een eigen regel op te nemen. Uit navraag blijkt dat alle omroepen in dit onderzoek, op L1 na, de richtlijnen hanteren die de taalexperts adviseren. In Limburg kiest men voor de ‘kortste manier’, vertelt redactiechef Karel Siebers. L1 zal daarom niet gecontroleerd worden op het uitschrijven van getallen.

Taal en interpunctie

In mijn onderzoek kijk ik ook naar taalkundige missers. Alle fouten op het gebied van taal, zoals slordige spel- of typefouten, vis ik uit de teksten. Als er een hoofdletter ontbreekt aan het begin van een zin of bij een afkorting van een naam, reken ik ook één fout. Dit gebeurt ook bij verkeerd geformuleerde zinnen of zinnen waarin een woord ontbreekt, te veel staat of foutief gebruikt is. Maar ook de interpunctie moet kloppen. Zoals eerder als voorbeeld aangehaald: het consequent en goed gebruiken van aanhalingstekens bij citaten. Ik ga op het gebied van interpunctie ook kritisch kijken naar het gebruik van komma’s tussen persoonsvormen in een zin. “De doelmatige richtlijn om tussen twee persoonsvormen een komma te zetten, doet veelal recht aan zowel het grammaticale als het ritmische uitgangspunt voor interpunctie. Het weglaten van een komma tussen twee persoonsvormen kan tot leesproblemen leiden, zeker als de persoonsvormen identiek zijn. Een komma is meestal ook doelmatig als er twee werkwoorden naast elkaar staan die tot een verschillende deelzin behoren, maar niet allebei een persoonsvorm zijn.” (*Daniels, 2011*) Redacties zijn overigens niet verplicht deze richtlijn toe te passen. De woordvoerders van de omroepen geven echter aan dit wel te doen en dat ik gedurende mijn onderzoek rekening mag houden met deze richtlijn. Opvallende fouten die onverhoopt niet in de selectie zijn opgenomen, verdwijnen onder de noemer ‘overige fouten’.

De regionale omroepen over teletekst

De (waarnemende) chefs van de te onderzoeken redacties heb ik de volgende vragen voorgelegd: Wat is het belang van teletekst (in verhouding tot de website)? Hoe ziet de redactie eruit? Hoe is de werkwijze?

L1: “We hebben een bulletin/internetredactie die het nieuws voor de website, teletekstpagina’s en het radiobulletin verzorgt. Het nieuws verschijnt eerst op de internetsite. Vervolgens wordt de tekst (licht ingekort) in vrijwel alle gevallen gekopieerd naar de teletekstnieuwpagina. Hier zit als het ware een fractie van een seconde tussen. Op de redactie werken zeven mensen die niet allemaal tegelijk aanwezig zijn. De teletekstpagina’s worden van 7 tot 23 uur zorgvuldig bijgehouden. In geval van groot nieuws, dat zich in de nacht voordoet, kunnen medewerkers thuis ook aan de pagina’s werken. L1 hecht veel waarde aan teletekst. Het is een laagdrempelig medium dat vooral voor het oudere publiek erg handig in het gebruik is. Het is voor oudere mensen veel makkelijker om drie cijfers in te toetsen op hun afstandsbediening dan dat je hen verwijst naar de website.” (*Jules Janssen, webmaster internetredactie L1*)

RTV Noord-Holland (RTVN-H): “Sinds het bestaan van onze zender verzorgt RTV Noord-Holland ook teletekst. Daarvoor hebben we geen aparte redactie. De mensen die de berichten schrijven, zijn onderdeel van een grotere nieuwsredactie die ook de website en het Twitter-account verzorgt. De prioriteit ligt bij de website. ‘Hot news’ verschijnt eerst op internet. Dan pas wordt teletekst bijgewerkt. Het zijn niet dezelfde berichten. Op internet kan gewoon veel meer, maar wij hechten wel degelijk nog waarde aan teletekst.” (*Rosalie van der Laan, internetredacteur RTV Noord Holland*)

RTV Oost: “Wij hebben een nieuwsredactie die zowel nieuws voor het bulletin verzorgt als voor teletekst en internet. De berichten op teletekst zijn echter korter en worden niet één op één gekopieerd. De ruimte is daarvoor te beperkt. De prioriteit ligt bij internet, maar vlak na het schrijven van een internetbericht gaat de redacteur aan de slag voor teletekst. Teletekst is er nog en dat geeft aan dat we er nog zeker waarde aan hechten. Omdat de doelgroep van RTV Oost over het algemeen wat ouder is, gaan wij ervan uit dat voornamelijk ouderen ook teletekst bekijken.” (*Pepijn Bolscher, bureauredacteur RTV Oost*)

RTV Noord: “RTV Noord heeft een gemengde teletekst/internetredactie. Redacteurs brengen lichtelijk wijzigingen aan in de verhalen die op internet komen, om deze vervolgens op teletekst te zetten. Daarin moet je keuzes maken. Er zit ongeveer een kwartiertje tussen het verschijnen. De prioriteit ligt bij internet. Bij onze uitzendingen op televisie is er een balk onderin het beeld die de headlines weergeeft. De headlines worden gelinkt aan het paginanummer van het bericht op teletekst. Dit geeft aan dat we teletekst wel degelijk nog belangrijk vinden.” (*Willem van Reijendam, bureauredacteur RTV Noord*)

NOS: “We hebben een nieuwsdesk die verhalen levert voor radio, teletekst en internet. Deze verhalen komen in eerste instantie op de site en worden vervolgens omgeschreven voor op teletekst. Hoewel we een ‘internet-first’ beleid hebben, is er geen verschil in belang ten opzichte van teletekst. De kracht van teletekst is toch het gebruiksgemak. Ik noem NOS teletekst vaak wel de dinosaurus van de digitale media, de dinosaurus die nog niet is uitgestorven.” (*Erik Wijnholds, Chef 24 NOS Nieuws*)

Wat valt op?: Elke regionale zender geeft de voorkeur aan internet, maar hecht nog veel waarde aan teletekst. NOS wijkt hiervan af; bij de landelijke omroep zijn de internetpagina en teletekst even belangrijk. L1 kopieert in veel gevallen de tekst van internet naar teletekst, net als RTV Noord, al brengen redacteurs daar nog wel wijzigingen aan in het verhaal. Bij RTV Oost en RTV Noord-Holland schrijft men berichten om / opnieuw, evenals bij NOS.

Voorbeeld onderzoeksmethode

Om een idee te krijgen van hoe ik te werk ga tijdens mijn onderzoek, geef ik hieronder een voorbeeld. Het voorbeeldbericht is overigens niet in het onderzoek meegenomen.

Teletekstbericht RTV Oost 26-9-2013

Zorgen om geboekte vakanties Oad

Bij reisbureaus in Overijssel komen veel vragen binnen van mensen die zich zorgen maken om hun vakantie. Vakantiegeangers willen weten of ze nog kunnen gaan en of hun aanbetsaling teruggestort wordt.

Voor reizen die de komende dagen gepland staan, kan het reisbureau in veel gevallen met een oplossing komen. Maar over reizen die voor volgende week zijn geboekt, is nog niets bekend. Voor de financi#le afhandeling verwijzen de reisbureaus naar de richtlijnen van SGR, de Stichting garantiefonds Reisgelden.

Wat ik als eerst doe wanneer ik berichten op fouten scan, is beoordelen of de gegeven informatie duidelijk is en of er feitelijke onjuistheden in het bericht staan. Mij valt meteen op dat de reden van de zorgen die mensen hebben, niet wordt genoemd. Dat reisorganisatie Oad failliet is, zal weinig mensen ontgaan zijn in de periode waarin het bericht op teletekst verscheen. Toch zullen degenen die hier niet van op de hoogte zijn, hierover geïnformeerd moeten worden. Er wordt niet één keer vermeld dat Oad failliet is. De schrijver had dit makkelijk kunnen oplossen door het woord 'failliet' toe te voegen aan de kop van het bericht. Of aan de tweede zin had kunnen worden toegevoegd: 'nu Oad failliet is verklaard'. Zo noteer ik alvast één streepje bij 'Roep vragen op'. Voor mensen die niet op de hoogte zijn van Oad's faillissement is het bericht immers te onduidelijk. Er staan verder geen feitelijke onjuistheden in het verhaal. De afkorting SGR staat inderdaad voor Stichting Garantiefonds Reisgelden. Verder valt er weinig te checken. Wat me meteen opviel toen ik het bericht voor het eerst las, was 'financi#le'. Lelijke typefout, moet natuurlijk zijn 'financiële'.

Als ik het bericht voor de tweede keer doorlees, kijk ik naar de spelling en interpunctie. Is het bericht taalkundig in orde en worden komma's, punten en aanhalingstekens goed gebruikt? De schrijver is nu foutloos. In de derde en vierde zin maakt de auteur gebruik van een doelmatige komma tussen twee persoonsvormen ter bevordering van de leesbaarheid. Bij een derde check kijk ik of ik echt niets over het hoofd heb gezien. Leest het bericht lekker? Worden dezelfde termen niet te vaak achter elkaar gebruikt? Schrijven de auteurs getallen uit in letters zoals bij sommige redacties de richtlijn is? Of heb ik nog iets anders over het hoofd gezien? Ik stuit tijdens mijn laatste check op SGR, oftewel 'Stichting garantiefonds Reisgelden'. In het bericht is de eerste letter van 'garantiefonds' een kleine letter, terwijl dit een hoofdletter moet zijn, blijkt nadat ik deze naam op Google intik en op de site van de organisatie terechtkom. In dit geval dus ook een streepje achter 'Hoofdletter ontbreekt bij afkorting'.

Een flinke opbrengst bij één bericht:

Typefout 1

Bericht roept vragen op 1

Hoofdletter ontbreekt bij afkorting 1

Onderzoeksresultaten

Hieronder zet ik de resultaten van het onderzoek uiteen. Van elke omroep (ook NOS) heb ik dus honderd berichten onderzocht. Ik heb ze getoetst op de eerder genoemde selectie aan fouten die ik heb samengesteld. De onderzoeksdagen verschillen van elkaar omdat het een steekproefsgewijs onderzoek is. De kwaliteit van de berichten moet immers altijd in orde zijn.

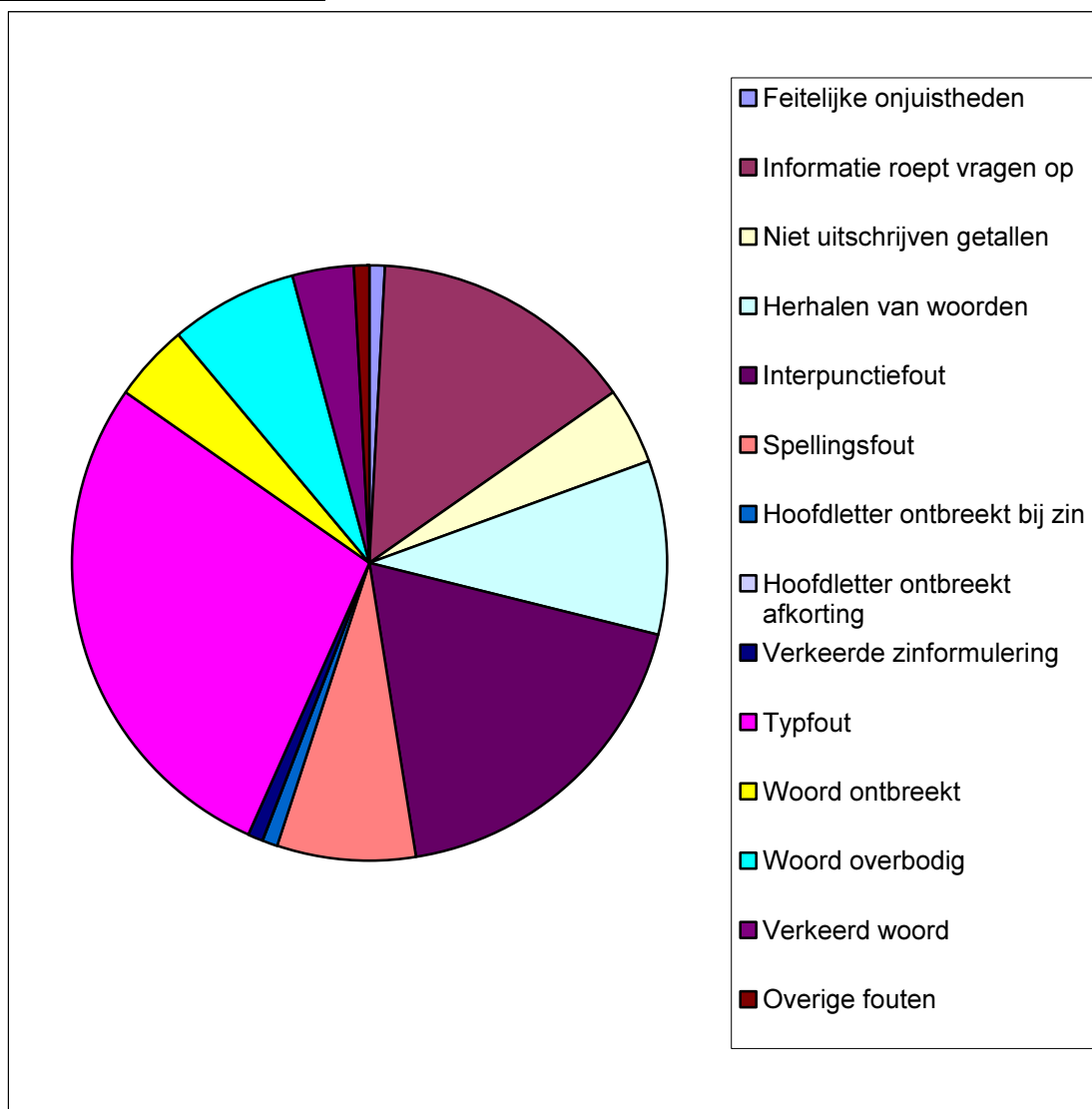
Fouten	RTV Oost	RTV Noord	L1	RTV N-H	Totaal	NOS
Feitelijke onjuistheden	0	0	1	0	1	0
Informatie roept vragen op	5	5	2	4	16	1
(Inconsequent) uitschrijven getallen	1	1	0	3	5	3
Herhalen van woorden	6	1	1	3	11	0
Interpunctiefout	10	8	0	3	21	0
Spellingsfout	1	3	1	4	9	0
Hoofdletter ontbreekt bij zin	1	0	0	0	1	0
Hoofdletter ontbreekt bij afkorting	0	0	0	0	0	0
Verkeerde zinformulering	0	0	1	0	1	0
Typfout	10	4	8	11	33	0
Woord ontbreekt in zin	3	0	1	1	5	0
Woord overbodig in zin	4	2	1	0	7	0
Verkeerde woord in zin	2	0	1	1	4	0
Overige fouten	0	0	1	0	1	0
Totaal aantal fouten	43	24	18	30	115	4
Percentage berichten met fout	31%	20%	17%	22%	22,5%	4%
Meer dan 1 fout in bericht	7	2	1	6	16	0

Wat meteen opvalt, is het grote verschil in missers tussen NOS en de regionale omroepen. Waar bij NOS slechts 4 procent van de berichten een fout bevat, is dat bij RTV Oost toch al 31. L1, de omroep die aanleiding was voor dit onderzoek, scoort onder de regionale zenders het minst slecht met 17 procent. Er werd één fout gemaakt die niet in de lijst van geselecteerde fouten werd opgenomen. L1 had een incongruente zin in een bericht staan (zie bijlagen, pagina 24, bericht 17)².

Omdat dit onderzoek toch vooral een beeld moet geven over de kwaliteit van teletekstberichten bij regionale omroepen in het geheel, heb ik op de volgende pagina alle missers van deze zenders gebundeld. Negentig van de vierhonderd onderzochte berichten bevatten een fout. Dat is bijna 23 procent, bijna één op de vier dus. Dat is een immens verschil met NOS, dat in één op de 25 berichten een fout maakt (4 procent). In totaal verzamelden de regionale omroepen 115 fouten, omdat in zestien berichten meer dan één misser werd begaan. De typefout was de meest voorkomende fout (28,7 procent), gevolgd door de interpunctiefout (18,3 procent). De regionale zenders waren op teletekst ook niet altijd even duidelijk. De nodige berichten riepen toch nog vragen op (derde plaats met 13,9 procent).

² De woordvoerders van de teletekstredacties hebben telefonisch/per mail bevestigd dat alle door mij geconstateerde fouten ook als fout mogen worden gezien. Zie bijlagen voor alle fouten.

Gemaakte fouten:

Hoogste aantal fouten:

1. RTV Oost: 43 fouten
2. RTV Noord-Holland: 30 fouten
3. RTV Noord: 24 fouten
4. L1: 18 fouten

Hoogste percentage berichten met fout:

1. RTV Oost: 31 procent
2. RTV Noord-Holland: 22 procent
3. RTV Noord: 20 procent
4. L1: 17 procent

Meest gemaakte fouten:

1. Typefout: 33 keer
2. Interpunctiefout: 21 keer
3. Gegeven informatie roept vragen op: 16 keer
4. Spellingsfout: 9 keer

Vergelijking verslaggeving

Nu de percentages bekend en met elkaar vergeleken zijn, is het tijd om een inhoudelijke check te doen. Ik leg de regionale verslaggeving van een bepaalde gebeurtenis naast die van het grote landelijke nieuwsmedium NOS. Wat valt er op als ik de berichten naast elkaar leg? Zijn er feiten die in het ene bericht wel genoemd worden en in het andere niet? Valt er op deze manier ook iets te zeggen over het niveauverschil? Vijf berichten per omroep vergeleek ik met berichten van NOS.

Dit zijn de grootste verschillen die naar voren kwamen tijdens de vergelijkingen:

- In een bericht over zakkenrollers tijdens de Gay Pride in Amsterdam meldt RTVN-H de leeftijd van de veroordeelden, NOS doet dit niet. NOS vertelt dan weer wel wat de zakkenrollers precies gestolen hebben; smartphones en portemonnees. Klein ander detail: het evenement waarbij het gebeurde, heet volgens RTVN-H 'Gay parade', NOS noemt het 'Canal parade'. De NOS heeft het bij het juiste eind. Canal Parade is een onderdeel van de Gay Pride. De regionale omroep mixt beide termen. *(6 augustus 2013)*
- RTV Oost en NOS melden dat de ex-verdachte van de vuurwerkramp in Enschede (2000) is overleden. NOS besteedt een alinea aan achtergrondinformatie over de ramp. RTV Oost zoomt meer in op de afscheidsbrief van de ex-verdachte. De titel van de afscheidsbrief wordt hierbij vermeld. Ook vertelt RTV Oost waar de verdachte aan is overleden: darmkanker. NOS: ernstig ziek. *(16 juli 2013)*
- NOS meldt dat de waterschappen extra controles uitvoeren op het zwemmen in vaarwegen, zoals rivieren en kanalen. L1 meldt daarentegen slechts dat Rijkswaterstaat waarschuwt voor de risico's van het zwemmen in grote rivieren, maar gaat volledig aan het feit voorbij dat er ook controles worden uitgevoerd. Een heel andere insteek dus van de regionale omroep. In beide berichten wordt er nog toegelicht wat precies de risico's zijn van het zwemmen in vaarwegen. *(16 juli 2013)*
- In een bericht over hulpagenten noemt L1 niet één keer de eigenlijke titel van de hulpagenten: boa's, oftewel 'buitengewoon opsporingsambtenaren'. NOS doet dit herhaaldelijk. De landelijke omroep weet ook dat het ministerie geen vervolg gaat geven aan de proef waarover verteld wordt. Daarnaast wordt er wat meer verteld over wat een boa wel en niet mag doen. L1 blijft daarover heel algemeen. *(29 juli 2013)*
- Berichtgeving over de overleden jazzzangeres Rita Reys. De twee berichten zijn bijna identiek wat betreft de genoemde feiten. NOS heeft alleen nog twee grote toevoegingen. Er wordt verteld dat de jazzzangeres de jazz leerde kennen dankzij haar eerste man en daarna decennia lang optrad met haar tweede echtgenoot. RTVN-H maakt alleen melding van dat laatste. Daarnaast noemt NOS in tegenstelling tot de regionale collega's Reys' bijnaam: 'Europe's First lady of Jazz'. *(28 juli 2013)*

Wat valt op?: De cijfers van mijn eerste onderzoeksdeel lieten een groot niveauverschil zien tussen de landelijke en regionale omroepen. Bij de inhoudelijke vergelijking lijkt de kloof echter wat kleiner. De regionale omroepen blijven dezelfde fouten maken. Typefouten en interpunctiefouten zijn aan de orde van de dag. Toch valt, na twintig regionale berichten (vijf per omroep) over een gebeurtenis vergeleken te hebben met de verslaggeving van de NOS, niet veel te zeggen over een inhoudelijk niveauverschil. De ene keer geeft NOS wat meer gedetailleerde informatie, de andere keer lijkt de regionale omroep over wat meer kennis van zaken te beschikken. Het is echt om het even. Maar omdat NOS ook in dit onderzoeksdeel type- en interpunctiefouten achterwege laat, oogt de landelijke omroep kwalitatief wederom sterker.

Reacties op de resultaten:

Ik heb de resultaten voorgelegd aan de woordvoerders van de verschillende redacties en hen naar een reactie en verklaring gevraagd. Wordt er misschien niet (goed) tegengelezen bij de regionale omroepen? Of liggen de tegenvallende cijfers aan de achtergronden van de redactieleden? Zijn er veel medewerkers zonder diploma journalistiek? Je mag immers toch verwachten dat een afgestudeerde journalist het belang van tegenlezen erkent en zowel journalistiek als taalkundig een behoorlijk niveau aantikt.

L1: “Het is goed om eens door een buitenstaander met de neus op de feiten te worden gedrukt. Enerzijds ben ik natuurlijk blij dat we er redelijk goed uitspringen, in vergelijking met de andere onderzochte omroepen. Met name stemt me tevreden dat onze berichten over het algemeen helder en afgerond zijn. Maar anderzijds – en dat overheerst toch – ben ik geschrokken van het grote percentage fouten. De bevindingen en metingen zijn dan ook reden voor mij om actie te ondernemen, met als doel de foutmarge flink naar beneden bij te stellen. Ik denk dat de meeste fouten worden gemaakt door slordigheid, in combinatie met tijdsdruk. Het één versterkt het ander. Overdag worden enkele teletekstberichten door een tweede persoon bekeken voordat ze worden geplaatst. Deze check zou de meeste fouten eruit moeten halen, maar in de praktijk blijkt dat onvoldoende te werken, zoals ook dit onderzoek maar weer eens aantoont. Omdat de tekst van internet naar teletekst gekopieerd wordt, verwacht je geen grote blunders. Ten onrechte dus. De gekopieerde tekst wordt ingekort voor op teletekst. Hierbij zal dan nog wel het nodige misgaan, schat ik. Redacteuren hebben niet altijd een journalistiekopleiding genoten. Er zitten gediplomeerde journalisten bij, maar ook mensen met een andere opleiding. Ik schat dat iets meer dan de helft van de L1-redacteuren een journalistiekopleiding heeft gedaan. Wat betreft de vergelijkingen in de verslaggeving: we volgen NOS uiteraard wel, maar we gaan vrijwel altijd uit van onze eigen berichtgeving. Tenzij er sprake is van tegenstrijdigheden. Als NOS meldt dat er bij een ongeluk drie doden zijn en wij spreken over twee, dan zoeken we natuurlijk uit wie er gelijk heeft. Zonodig passen we onze tekst dan aan. We missen niet veel nieuws in Limburg dat NOS wel heeft, dat gebeurt eigenlijk nooit. Maar als het voorkomt, dan zijn we uiteraard niet blij.” *(Karel Siebers, chef internetredactie L1)*

RTV Oost: “Dat het zorgvuldiger moet met teletekst, zijn we ons van bewust. Op dit moment heeft het echter niet de prioriteit. We hebben net een complete herindeling gehad op de redactie. Eerste prioriteit is ervoor te zorgen dat het hier goed draait en dat er meer en sneller nieuws op internet komt. Maar ook de juistheid van de berichten op teletekst is iets wat meer aandacht gaat krijgen. Hoewel we weten dat steeds minder mensen teletekst raadplegen (behalve voor sportuitslagen), moet wat we doen wel zo correct mogelijk zijn. We kiezen er heel bewust voor (een stukje vertrouwen) om iedereen zelf berichten online en op teletekst te laten zetten. We nemen dus voor lief dat er ook fouten worden gemaakt, maar fouten herstellen moet sneller en beter dan nu. Het plan is om bulletinredacteuren daar scherper op te laten letten. De meeste medewerkers op de redactie hebben overigens een journalistiekopleiding genoten.” *(Gerson Veenstra, chef nieuwe media, RTV Oost)*

RTV Noord-Holland: “Alle aangetoonde fouten zijn slordig. Fouten waarbij het woord ‘miljoen’ opgesplitst wordt door een streepje, zijn slordigheden die voortkomen uit aanpassingen. In eerste instantie worden die streepjes gebruikt om woorden op te splitsen aan

het eind van een schrijfregel. Als na een kleine aanpassing in het verhaal alle tekst opschuift en de schrijver dit koppelstreepje niet weghaalt, ziet zo'n woord er inderdaad heel slordig uit. Er is geen vast iemand die de berichten bij ons naleest. Wij gaan ervan uit dat redactieleden op fouten stuiten wanneer ze teletekst op een rustig moment even bekijken. Ongeveer de helft van de medewerkers bij ons op de redactie heeft een journalistiekopleiding genoten. Gek genoeg zijn dit ook de mensen die het slechtst schrijven, naar mijn mening. Geen idee hoe dit komt. Bij landelijk nieuws komt het wel eens voor dat we bij collega-media kijken hoe men over bepaalde zaken schrijft. Maar het is niet zo dat wij bij gebrek aan bronnen, de landelijke sites en teletekstpagina's afstruinen op zoek naar bruikbare informatie. *(Rosalie van der Laan, internetredacteur RTV Noord-Holland)*

RTV Noord: "We stellen dit onderzoek zeer op prijs. We vinden zelf ook dat de kwaliteit onvoldoende is. Wij zijn daarom bezig met een reorganisatie die ertoe leidt dat er een betere bezetting komt op de online-redactie. Nu zitten redacteurs soms helemaal alleen berichten te maken. En aangezien niemand foutloos is, gaat er daarom wel eens wat mis. We zien daarom ook echt wel het belang van een tegenlezer. De cijfers van dit onderzoek gebruiken we als onderbouwing van de noodzakelijkheid van de reorganisatie. Al onze redacteurs hebben een afgeronde journalistiekopleiding. Maar in de haast maken zij ook fouten. Dat gaan we dus beter doen." *(Richard Klunder, eindredacteur RTV Noord)*

NOS: "Ik was niet op de hoogte van het slechte regionale niveau. Ik ben in ieder geval blij om te zien dat wij zo goed uit het onderzoek naar voren komen. Er werken op onze redactie genoeg mensen die niet journalistiek gestudeerd hebben. Iedereen die aangenomen wordt, moet daarom een taaltest ondergaan. Het is bij ons overigens een regel dat er altijd een tweede paar ogen naar het teletekstbericht kijkt alvorens het online komt." *(Erik Wijnholds, Chef 24 NOS Nieuws)*

Wat valt op?: Alleen bij NOS is er een vaste regel wat betreft tegenlezen. Geen enkel bericht mag teletekst op voordat er minimaal twee mensen naar gekeken hebben. Bij de regionale omroepen is er geen vast proces wat betreft tegenlezen. Bij L1 gaat men ervan uit dat het kopiëren van de tekst van internet naar teletekst geen fouten met zich meebrengt. Slechts een deel van de dagelijks gepubliceerde berichten lezen de Limburgers na. Bij RTV Oost mag elk redactielid publiceren wat het schrijft, bij RTV Noord is er vaak niemand om tegen te lezen en bij RTV Noord-Holland wordt er tegengelezen als redacteurs tijd over hebben. Er werken verder op de diverse redacties genoeg mensen die niet journalistiek hebben gestudeerd. Het overgrote deel deed dit wel. De woordvoerders van alle regionale omroepen zijn geschrokken van de cijfers en roepen allen actie te zullen ondernemen.

Conclusie

Hoewel de prioriteit bij internet ligt, heeft teletekst nog genoeg bestaansrecht, zo vertellen de woordvoerders van de regionale zenders. Maar de waarde die zij nog zeggen te hechten aan dit medium, is niet terug te zien in de resultaten van mijn onderzoek. Negentig van de vierhonderd onderzochte berichten bevatten minstens één fout. En dat aantal is gewoon te hoog.

Het zijn geen megablunders waar ik op stuitte tijdens mijn onderzoek. Vooral kleine slordigheden kwamen aan het licht. De meest voorkomende fout is dan ook de typefout. Deze kan natuurlijk altijd voorkomen worden. Zelfs geweldige journalisten tikken wel eens op de verkeerde knop van hun toetsenbord. De fout die door deze handeling ontstaat, kan vervolgens heel makkelijk worden onderschept als er scherp tegengelezen wordt. Het is haast onmogelijk dat een collega óók over de fout heen leest. Bij alle regionale omroepen blijkt men het echter niet zo heel nauw te nemen met het tegenlezen. Alle woordvoerders gaven toe dat dit er nog wel eens bij inschiet. De argumenten voor het niet nalezen van berichten zijn divers bij de onderzochte regionale omroepen (zie vorige pagina).

Wat met tegenlezen ook kan worden onderschept, is de interpunctiefout, die tijdens mijn onderzoek op een tweede plek is geëindigd. Wat vooral opviel, is dat vaak een komma vergeten werd tussen twee persoonsvormen in een zin. Het kwam de leesbaarheid van enkele verhalen niet ten goede. Berichten waren ook nog te vaak onduidelijk of riepen vragen op. Onduidelijkheid kwam na de type- en interpunctiefout het meest voor. Schrijvers van vragen oproepende berichten zijn zich dus niet bewust van wat ze de lezer allemaal moeten vertellen om ervoor te zorgen dat deze zonder vraagtekens in het hoofd achterblijft. Gelukkig is die andere journalistieke fout, het vertellen van onjuiste informatie, nauwelijks voorgekomen. In slechts één van de vierhonderd berichten stond een onwaarheid.

De vergelijking met NOS is pijnlijk voor de regionale omroepen. Het verschil is zo groot dat mag worden geconcludeerd dat de regionale omroepen niet eens in de schaduw mogen staan van het grote landelijke medium. Bij slechts 4 procent van de berichten ging NOS in de fout. Met 17 procent komt L1 het meest in de buurt van NOS. De zender, die nota bene de aanleiding vormde voor mijn onderzoek, komt er onder de regionale omroepen als beste van af. In Limburg was vooral de typefout (acht keer) de grote plaaggeest. De enige feitelijke onjuistheid van mijn onderzoek werd dan wel weer bij L1 gevonden. RTV Noord deed het met een foutpercentage van 20 procent iets slechter. De Groningers hadden vooral moeite met de interpunctie, gaven een paar keer onduidelijke informatie in hun berichten en maakten ook enkele slordige typefouten. Bij RTV Noord-Holland ging heel veel mis. Elf keer maakten de Noord-Hollanders een typefout. Iets meer dan één op de vijf berichten bevatte minstens één misser (22 procent). Maar de absolute topser in het foutenfestival blijkt RTV Oost. Bijna één op de drie berichten werd getroffen door een fout. In het oosten waren de type- en interpunctiefouten het grote probleem (beide tien keer). Maar niet alleen de constatering dat in 31 procent van de berichten een fout zat, zal men ontevreden stemmen bij RTV Oost; liefst 43 fouten werden er in totaal gevonden in de honderd door RTV Oost gepubliceerde berichten.

In het tweede deel van mijn onderzoek vergeleek ik de regionale berichtgeving over een bepaalde gebeurtenis met die van NOS. Hier kwam niet veel spectaculairs uit naar voren. Soms was er een verschillende insteek, soms had NOS meer gedetailleerde informatie en af en toe waren de regionale omroepen het best geïnformeerd. Hoewel ik vooral aan het vergelijken was tijdens dit gedeelte, stuitte ik ook in dit onderdeel weer op ontzettend veel fouten die ook eerder naar voren kwamen. Het was voor mij de bevestiging dat de fouten in het eerste deel van mijn onderzoek geen incidenten waren.

Ik kan niet anders dan constateren dat regionale omroepen zeer slordig met teletekst omgaan. Een ‘mooi’ voorbeeld: bij RTV Noord-Holland worden berichten soms nog even aangepast. Hier en daar wordt nog even een woord toegevoegd. De schrijvers vergeten dan om de koppeltekens te verwijderen, die vóór de correctie woorddelen met elkaar verbonden nadat het einde van een schrijfgregel was bereikt. Zo staan er midden in de tekst woorden als ‘mil-joen’ om onverklaarbare wijze opgesplitst door een koppelstreepje. Dit voorbeeld geeft voor mij het beste weer hoe omroepen met teletekst omgaan. ‘Teletekst moet ook nog even’, hoor ik de redacteuren denken.

Hoofdvraag

De regionale zenders geven de voorkeur aan internet, maar zeggen teletekst nog wel degelijk waardevol te vinden. Deze bewering rijmt echter niet met de cijfers. Als je (nog steeds) grote waarde hecht aan teletekst, dan zorg je er toch voor dat de berichten die hierop verschijnen van voldoende kwaliteit zijn. En al zou men dit medium niet belangrijk vinden, dan nog vind ik dat je het fatsoenlijk moet onderhouden. Teletekst is nou eenmaal aan je omroep verbonden, dus zul je er ook iets van moeten maken. Slecht onderhouden berichten zullen de reputatie van de zender immers geen goed doen. Om terug te komen op mijn hoofdvraag, kan ik maar één conclusie trekken: **de kwaliteit van teletekstberichten bij regionale omroepen is te laag**. Daarbij moet wel gezegd worden dat het om een deel van alle regionale omroepen in Nederland gaat (vier van de dertien). Het feit dat de vertegenwoordigers van alle onderzochte omroepen schrikken van de cijfers en in koor roepen dat het beter moet, onderstreept mijn conclusie. Men was zich – gek genoeg – niet bewust van het af en toe lage niveau op teletekst. En dat terwijl de meeste medewerkers bij de verschillende redacties toch een opleiding journalistiek hebben genoten, zo blijkt uit navraag. In dat geval is het helemaal merkwaardig dat deze cijfers naar voren komen. Die redactieleden moeten toch wel weten wanneer een bericht klaar is voor publicatie.

Er worden simpelweg te veel fouten gemaakt. En deze fouten zijn zó onnodig. Ze hadden makkelijk voorkomen kunnen worden als berichten goed en scherp werden tegengelezen. Je gaat mij niet wijsmaken dat een tegenlezer niet op ‘mil-joen’ was gestuit. Een logische verklaring van het grote kwaliteitsverschil tussen NOS en de regionale omroepen lijkt hem dan ook te zitten in het tegenlezen. NOS heeft een duidelijke regel: twee mensen moeten het bericht gelezen hebben alvorens het teletekst opgaat. Een regel die ik niet bij de regionale collega’s ben tegengekomen. En misschien speelt ook wel mee dat bij NOS internet en teletekst even belangrijk zijn. Bij de regionale zenders ligt de focus vooral bij internet.

Aanbeveling

Als ik naar aanleiding van dit onderzoek een advies zou mogen geven aan de onderzochte omroepen, dan weet ik wel een goede raad. Ik zou de regionale zenders met klem adviseren een vast iemand aan te wijzen op de nieuwsredactie die de berichten, geschreven door collega’s, tegenleest alvorens deze gepubliceerd worden op teletekst. Eens in het half jaar een onderzoek als het mijne uitvoeren en dit ook aankondigen op de redactie zou misschien ook wel goed zijn. Zo blijven de auteurs scherp. Ze weten dan dat een eventueel gemaakte fout wel eens in zo’n onderzoek terecht kan komen. En dat wil je natuurlijk niet. Een opfriscursus journalistiek of een taaltest lijkt me niet nodig voor de redacteuren, aangezien de meeste fouten gewoon voortkomen uit slordigheid. Er wordt niet voor niks op de school van journalistiek gehamerd op het tegenlezen. Uit dit onderzoek blijkt eens te meer dat deze aanbeveling geen overbodige luxe is.

Reflectie

Ik ben geschrokken van de cijfers die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen. Dat het niveau van NOS Teletekst wat hoger zou liggen, komt voor mij niet als een verrassing. Ik had enig niveauverschil immers vóór dit onderzoek ook al zelf geconstateerd (ik bekijk ook veelvuldig de pagina's van NOS). Maar dat het verschil dusdanig groot is vergeleken met de regionale omroepen, vind ik zorgelijk.

Wat mij betreft heeft teletekst absoluut nog toekomst. Het medium is simpelweg nog steeds heel makkelijk in het gebruik. Als je op de bank tijdens de reclameonderbreking van je favoriete programma even het laatste nieuws wilt checken, hoef je niet naar de computer te lopen of je telefoon te pakken. De nieuwsknop zit gewoon op je afstandsbediening. Drie toetsen later ben je bij het nieuwsbericht dat je wilt lezen. Als het aangetoonde niveau echter standhoudt, zou ik mensen in ieder geval niet aanraden om de teletekstberichten van de regionale omroepen te lezen, aldus de brutale student.

Ik vind dat afgestudeerde journalisten en redactieleden bij een professioneel medium op de hoogte moeten zijn van de regels en richtlijnen waarmee ik in dit onderzoek werkte. Dat vind ik wel een goede basis waar je al een eind mee kunt komen. Als je dan een keertje een fout maakt (wat geheel menselijk is), moet deze worden hersteld met behulp van een tegenlezer. Vragen of iemand je nieuwsbericht wil controleren, behoort wat mij betreft ook tot die journalistieke basishouding.

Zoals ik in mijn conclusie al vertelde: het zijn geen grote fouten die ik aantrof. Een typefout of interpunctiefout kan er altijd insluipen. Maar als ik naar mijzelf als journalist kijk, dan weet ik dat ik nooit iets zou publiceren zonder er twee of drie keer naar gekeken te hebben. Hierna duw ik ook nog altijd een collega mijn verhaal onder de neus. Het kan namelijk niet anders dan dat je af en toe over een fout heen leest. Je zult zien: een ander vist die typefout eruit, of merkt bijvoorbeeld op dat je dezelfde woorden te vaak achter elkaar herhaalt. Het is gewoon handig dat een ander, die de tekst voor het eerst onder ogen krijgt, het stuk nog eens nakijkt. De kans dat er nog fouten in je tekst staan na zo'n dubbelcheck, is toch wel nihil. Het is natuurlijk niet uitgesloten dat ook de controleur over de fouten heen leest. Aangezien er bij de regionale omroepen geen vast proces van tegenlezen plaatsvindt, is het geen verrassing dat er eerder aangehaalde fouten in een bericht sluipen. Het lijkt er zelfs op dat de schrijvers bij de regionale omroepen hun teletekstberichten zelf niet eens nakijken. Eén keer je eigen stuk nalezen en je plukt toch zo'n lelijke typefout eruit. Dat kan niet anders. Ik lees tegenwoordig niet alleen mijn eigen artikelen een aantal keer na om te kijken of er slordigheidsfouten in staan, maar ook om te kijken of hetgeen ik vertel duidelijk is. Ik heb tijdens mijn laatste stage geleerd een verhaal compleet te maken en er niet zomaar van uit te gaan dat de lezers alles al weten. Soms moet je gewoon toelichten wat iets is. En ook hierbij is een tegenlezer gewoon handig. Snapt iemand met een frisse blik jouw verhaal? Het laten tegenlezen van je productie hoort wat mij betreft gewoon bij je vak. Bij een tijdschrift of een krant gaat er toch ook gewoon nog een eindredacteur over de teksten heen? Dat internet een hogere prioriteit heeft dan teletekst, is dan natuurlijk geen argument. Teletekst is ook journalistiek. En laten we eerlijk zijn: zo'n teletekstbericht is betrekkelijk kort. Tegenlezen zal misschien nog geen minuut of drie in beslag nemen. Ik hoop in ieder geval dat dit reflectieonderzoek voor een ommekeer zorgt op de regionale redacties. De chefs zeggen in ieder geval blij te zijn met deze eyeopener. In dat geval heeft dit onderzoek al een verschil gemaakt.

Bronnenlijst

Van onderstaande bronnen heb ik tijdens mijn onderzoek gebruik gemaakt.

Literaire bronnen:

Daniels, W (2011), *Teksten redigeren*, Houten- Antwerpen: Uitgeverij Unieboek/ Het Spectrum bv

Ende, H. van den, (2008), *Taalklasse*, Assen: Van Gorcum

Laroës, H (2012), *De Littekens van de dag*. Amsterdam: Uitgeverij Balans

Moons, A, Bovenhoff, M, Latjes, G, (2008), *Basisboek spelling*, Amsterdam: Pearson education Benelux bv

Pelgrims, P (2005), *Journalistieke radio- en tv-teksten schrijven*. Tiel: Uitgeverij Lannoo nv

Wit, A de (2011), *Van Klokken en klepels*. Tiel: Uitgeverij Lannoo nv

Internetbronnen

Commissariaat van de media (2011), *Evaluatie financiering regionale publieke media instellingen 2009-2011*, Internet: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/12/09/rapport-evaluatie-financiering-regionale-publieke-media-instellingen-2009-2011.html>

Het genootschap van onze taal (2013), *Getallen in letters of cijfers*, Internet: <https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/getallen-in-letters-of-cijfers>

Marketingfacts (2010), *NOS onderzoek: Elf miljoen Nederlanders gebruiken teletekst*, Internet: http://www.marketingfacts.nl/berichten/20100402_nos_onderzoek_elf_miljoen_nederlanders_gebruiken_teletekst

Meijles, S (2013), *Wanneer schrijf je een getal in cijfers en wanneer in letters?*, Internet: http://www.protaal.nl/getallen_in_cijfers_of_letter/

NPO (2013), *Regionale omroepen*, Internet: <http://www.npo.nl/specials/regionale-omroepen>

Gesproken bronnen:

Bolscher, Pepijn (RTV Oost)

Janssen, Jules (L1)

Klunder, Richard (RTV Noord)

Laan, Rosalie van der (RTV Noord-Holland)

Reijndam, Willem van (RTV Noord)

Siebers, Karel (L1)

Veenstra, Gerson (RTV Oost)

Wijnholds, Erik (NOS)

Onderzochte bronnen:

Teletekstpagina's L1, NOS, RTV Noord, RTV Noord-Holland en RTV Oost

Bijlagen:

RTV Oost:

1. Boer wint prijs gids Gaultmillau

“Topkok Jonnie Boer uit Zwolle heeft gisteravond de Grand Prestige award 2013 van restaurant- en hotelgids Gaultmillau gewonnen. Boer moet de titel delen met Sergio Herman.” (Volledig onduidelijk waarom hij deze prijs met Herman moet delen. Komt men in het bericht ook niet meer op terug. Roept vragen op.)

In het artikel wordt ‘De Librije’ aangehaald alsof iedereen weet waar dit restaurant ligt. Er staat geen plaatsnaam bij vermeld. (Roept vragen op)

2. Restaurant door brand beschadigd

De kop en de eerste zin van het verhaal zijn bijna identiek:

“Restaurant Dalmshoeve door brand beschadigd” en “Restaurant Dalmshoeve in Dalmsholte is zwaar beschadigd door een brand.” (Herhaling van woorden)

In de eerste drie zinnen wordt het woord ‘brand’ telkens gebruikt. Geen afwisseling dus. (Herhaling van woorden)

3. Co Verdaas beoogd staatssecretaris

Twee zinnen achter elkaar eindigen met het woord ‘jarenlang’. (Herhaling van woorden)

4. Wel of geen prijs voor Overdinkel

“In Den Haag wordt vandaag bekend of Overdinkel de Hein Roethofprijs krijgt.”

Moet ‘bekend gemaakt’ zijn. Niet alleen in Den Haag wordt dit bekend namelijk. (Woord ontbreekt)

5. Twee supporters FC Den Bosch nog vast

“Na het bekerduel tussen FC Twente en FC Den Bosch, gisteravond zitten nog twee supporters van FC Den Bosch vast.” Komma staat niet op de goede plek. (Interpunctie)

6. Veel steun voor Samsom in Zwolle

“Vooral de invoering van een inkomensafhankelijke zorgpremie zorgde voor wat discussie, maar ook over de korting van één miljard euro op ontwikkelingssamenwerking en het strafbaar stellen van de illegaliteit kwamen aan de orde.”: Het woord ‘over’ is overbodig. (Woord te veel)

7. Enschede Zwolle willen Vuelta nog

“Bede” oftewel “Beide” (Typefout)

8. Eis: 4 jaar voor schieten kampen

“Het openbaar ministerie denkt de verdachte Kampenaar een motief had voor de schietpartij.” ‘Dat’ ontbreekt (Woord ontbreekt)

9. Duitsers met drugs aangehouden

“Drie personen uit Lingen in Duitsland zijn gisteren aangehouden op verdenking van drugsexport en drugsbezit. Agenten wilden een automobilist aanhouden op de Enschedesestraat in Oldenzaal.” De tweede zin sluit totaal niet aan op de opening van het bericht. Lezer raakt het spoor volledig bijster na deze onduidelijke opening. (Roept vragen op)

10. Journalisten van Stentor in actie

“De actievergadering van journalisten van Dagblad de Stentor is besloten dat zij voorlopig niet meer meedoen aan interne opleidingen of vergaderingen die niet te maken hebben met journalistiek.”

“Tijdens” ontbreekt (Woord ontbreekt)

“full-time” oftewel “fulltime” (Spellingsfout)

“De onrust onder de journalistenis groot”: twee woorden aan elkaar (Typefout)

11. Inbrekers moeten buit laten staan

“Inbrekers hebben een grote hoeveelheid koper, die in de nacht van woensdag op donderdag was gestolen bij een inbraak aan de Heesweg in Raalte noodgedwongen moeten laten liggen.” : Komma achter Raalte. (Interpunctie)

12. Kerstkaartenverkoop Isala

“Amailia” oftewel “Amalia” (Typefout)

13. Lange file na ongeluk op A28

In het bericht wordt verteld dat er een ongeluk is gebeurd. Maar hoeveel auto's daarbij betrokken zijn geweest en hoe het gebeurde, wordt niet verteld. (Roept vragen op)

14. Opnieuw otter doodgereden in Kop

“In de herfst gaan volwassen mannetjesotter op pad om hun territorium af te bakenen. De boswachter vond uitwerpselen in de buurt van de plaats van de aanrijding, deze otter was waarschijnlijk zijn gebied aan het afbakenen.”

Twee keer een zin eindigen met ‘afbakenen’. (Herhaling van woorden)

15. Metaaldiefstal samen aanpakken

“Swollwacht constateert dat gemeente, burgers en bedrijven steeds vaker slachtoffer zijn van diefstal van kabels, bliksemafleiders, of leidingen.”

Laatste komma onnodig. (Interpunctie)

16. Drukke ochtendspits A1

Drie zinnen achter elkaar eindigen op het woord ‘file’. (Herhaling van woorden)

17. Hoog ziekteverzuim politieagenten

Ingewikkeld verhaal waarin verschillende keren met percentages wordt aangegeven om hoeveel ziekteverzuim het per regio gaat. Aan de vergelijkingen is echter geen touw vast te knopen. (Roept vragen op)

18. De Vriend ontvangt Radio 4 prijs

“De prijs gaat jaarlijks naar aan een musicus, ensemble of concertinstelling.”

‘aan’ moet weg. (Woord te veel)

19. Vals geld uitgegeven in Twente

“Bij twee horecagelegenheden, is zaterdag betaald met valse biljetten van 50 euro.”

Komma mag weg. (Interpunctie)

“In Rijssen werd een man aangehouden die met valse biljetten had betaald in een discotheek in Rijssen.”

Twee keer Rijssen in één zin. (Herhaling van woorden)

“Of de man ook in verband kan worden gebracht met de vals briefjes van 50 euro die gisteren in een cafetaria in Enschede werden uitgegeven, is nog niet duidelijk.”

‘vals’ oftewel ‘valse’ (Typefout)

20. Man overvallen in Almelo

‘zomdagmorgen’ oftewel ‘zondagmorgen’ (Typefout)

21. Intocht sinterklaas in Overijssel

‘meerder’ oftewel ‘meerdere’ (Typefout)

22. Unieke beeldengroep naar Zwolle

“300-duizend euro” oftewel “300.000 euro” (Uitschrijven van getallen)

23. Meer jongeren besmet met Soa

Het aantal jongeren in de regio IJsselland dat een SOA heeft opgelopen is volgens de GGD IJsselland opnieuw toegenomen.

Er moet een komma tussen ‘opgelopen’ en ‘is’ (Interpunctie)

‘gebruikt’ oftewel ‘gebruik’ (Typefout)

‘De gebeurt met een methode waarbij de uitslag binnen een kwartier bekend is.’

‘De’ oftewel ‘dit’ (Verkeerde woord)

24. Auto rijdt woonkamer De Lutte binnen

“Het is niet bekend waarom de man van de weg raakte, hij vertelde de bewoners dat hij mogelijk een black-out kreeg tijdens het rijden.”

Komma moet punt zijn, gevolgd door nieuwe zin. (Interpunctie)

25. Ramkraak in Opsporing Verzocht

‘het’ oftewel ‘Het’ (Hoofdletter ontbreekt aan begin van zin)

26. Brandweer strandt op weg naar Sint

“Wie de Sint heeft opgehaald is, niet bekend.”

Komma moet achter ‘opgehaald’ (Interpunctie)

27. Mijlpaal voor groene diensten

‘ge’nvesteerd’ oftewel ‘geïnvesteerd’ (Typefout)

28. Waterzuivering Isala werkt goed

“De proef met een waterzuivering in Zwolle die medicijnresten uit het afvalwater haalt is een succes.”

Komma tussen ‘haalt’ en ‘is’ (Interpunctie)

“Om de komende jaren uit de kosten uit de kosten te komen vraagt he waterschap een extra bijdrage aan het ziekenhuis.”

Twee keer ‘uit de kosten’ (Woord te veel)

Komma tussen ‘vraagt’ en ‘komen’ (Interpunctie)

‘he’ oftewel ‘het’ (Typefout)

29. Winnaars dichtwedstrijd Hanzelijn

‘besten’ oftewel ‘beste’ (Typefout)

30. Fijnmazige buienradar uit Deventer

‘Het regenverwachting’ oftewel ‘De regenverwachting’ (Verkeerde woord)

“Het Deventer bureau gaat samenwerken met de vereniging van Nederlandse weeramateurs Het weer actueel en een adviesbureau.”

Komma voor ‘Het weer actueel’ (Interpunctie)

31. Kettingzagen gestolen in Staphorst

“In 1996 is het bedrijf exact hetzelfde is overkomen”

Tweede ‘is’ moet weg. (Woord te veel)

RTV Noord:

1. 2700 boetes op A7

“Bijna 2700 automobilisten hebben de afgelopen maanden een bekeuring gekregen voor gevaarlijk rijgedrag op de A7 in Groningen en Friesland.”

Afgelopen maanden: dat kunnen twee maanden zijn, maar ook zes maanden. Deze info had iets strakker getrokken mogen worden. (Roept vragen op)

2. Veendammer duiker verongelukt

“De Groninger kwam onder water in de problemen en verdrongk.”

Hoezo kwam hij in de problemen? Als oorzaak niet bekend is, kun je dat ook gewoon melden. (Roept vragen op)

3. Geld Dow voor sluiting fabrieken

Reden van sluiting wordt in het bericht niet aangehaald. (Roept vragen op)

4. Politie roept hulp KNVB in

Redelijk kort bericht van vijf zinnen. In die vijf zinnen wordt vijf maal het woord ‘politie’ genoemd. (Herhaling van woorden)

5. ‘Facebook-rellen of Facebookkellen’

Bij RTV Noord twijfelen ze duidelijk hoe men Facebook-rellen spelt. Drie achtereenvolgende nieuwsberichten hebben deze zaak als onderwerp, in twee ervan spelt men ‘Facebook-rellen’ en in de ander ‘Facebookkellen’. Juiste spelling: ‘Facebook-rellen’ zijn. (Spelling)

6. Veel grote zilverreigers geteld

“gesignaleed” oftewel gesignaleerd (Typefout)

7. Overheidsdatacenter gaat naar stad

“Overheids datacenter” oftewel “overheidsdatacenter” zoals het ook in de kop staat.
(Spellingsfout)

8. Motie tegen komst kerncentrale

“minster” oftewel “minister” (Typefout)

9. Meer studenten Hanzehogeschool

“Veel studenten lijken een tandje te hebben bijgezet, om de langstudeerboete te ontlopen.”
Komma onnodig. (Interpunctie)

10. Salem hoopt op contractverlenging

Nergens wordt vermeld om welke sport het gaat. (Roept vragen op)

11. Lichaam vermiste vrouw gevonden

Punt ontbreekt bij eerste zin. (Interpunctie)

12. Overval door vrouwen mislukt

“Toen de bewoner opendeed verscheen er opeens nog een vrouw met een mes in haar hand.”
Komma tussen ‘opendeed’ en ‘verscheen’ ontbreekt. (Interpunctie)

13. Voorwaarts zoekt klarinettisten

“Er is er versterking nodig om de muzikale balans weer op peil te brengen.” (Woord te veel)

14. MRSA bacterie duikt op in UMCG

“n UMCG in Groningen is op een afdeling van Interne Geneeskunde de MRSA bacterie aangetroffen.”

‘n’ oftewel ‘In’ (Typefout)

“Het gaat om een patiënt en een medewerker het van het ziekenhuis.”

Tweede ‘het’ moet weg. (Woord te veel)

“De andere twintig patiënten die op de afdeling liggen zijn niet besmet.”

Komma tussen liggen en zijn. (Interpunctie)

“Mensen die de afgelopen tijd op de afdeling lagen worden deze week getest.”

Komma tussen lagen en worden. (Interpunctie)

15. Meerschapp wil toezicht behouden

“Vanwege overlast werd er het afgelopen half-jaar extra toezicht bij het Paterswoldsemeer gehouden, door beveiligers.”

Komma kan weg. (Interpunctie)

‘Half-jaar’ oftewel ‘Half jaar’ (Spellingsfout)

16. Automobilist gewond na ongeval

“Bij een ongeval op de Provincialeweg, de N387 bij Kolham is zondagmiddag een automobilist gewond geraakt.”

Komma achter Kolham. (Interpunctie)

17. Eerste biografie Huizinga voor Jans

“In de Euroborg is zaterdagavond de biografie van Theo Huizinga, voormalig teammanager van FC Groningen gepresenteerd.”

Komma voor gepresenteerd. (Interpunctie)

18. Acantus loopt miljoenen euro's mis

‘loop’ oftewel ‘loopt’ (Typefout)

19. Yoran leukste bartender

Bericht is onvolledig. Reden waarom hij de leukste is en op basis van welke factoren dit is beslist, wordt niet prijsgegeven. (Roept vragen op)

20. Man verhuurt huis aan wiettelers

‘200 uur’ ‘tachtig uur’. Niet consequent met uitschrijven van getallen. (Uitschrijven van getallen)

L1:

1. Campusperikelen probleem voor WMC

“Het wereld muziek concours komende zomer maakt zich zorgen over de huisvesting van de duizenden muzikanten.”

‘Komende zomer’ moet weg. (Woorden te veel)

2. Illegaal opgepakt na dollemansrit

“Een ongewenste vreemdeling”

Waarom ongewenst? Onduidelijk. (Roept vragen op)

3. Auto aangestoken in Klimmen

“In Klimmen is een auto volledig uitgebrand. De auto stond geparkeerd op het Vrijthof, toen die rond drie uur zaterdagmorgen vlam vatte.”

Vrijthof ligt in Maastricht en niet in Klimmen. (Feitelijke onjuistheid)

4. Borgharen wil actie tegen overlast

“In een brief aan burgemeester vraagt de CVP welke maatregelen hij wil nemen om de overlast de kop in te drukken.”

‘de’ moet voor ‘burgemeester’ (Woord ontbreekt)

5. Recordaantal studenten in Aken

“in schrijvingen” oftewel “inschrijvingen” (Typefout)

6. Mijnwater gebruikt in nieuwbouw Arcus

“Heelen” oftewel “Heerlen” (Typefout)

7. Fietsendieven gepakt met lokfiets

In de eerste drie zinnen wordt het woordje ‘dieven’ gebruikt. (Herhaling van woorden)

8. Meisjes opgepakt voor inbraken

‘arriveede’ oftewel ‘arriveerde’ (Typefout)

9. Zonnepanelen in geluidsscherm Amby

‘geintegreed’ oftewel ‘geïntegreerd’ (Typefout)

‘Zonne-panelen’ oftewel ‘zonnepanelen’ (Spellingsfout)

10. Paul S. wil worden vrijgelaten

‘Behadelt’ oftewel ‘behandelt’ (Typefout)

11. Drietal gepakt met bliksemafleiders

‘koffrbak’ oftewel ‘kofferbak’ (Typefout)

12. Professionele hennepplantage geruimd

‘panten’ oftewel ‘planten’ (Typefout)

13. Mogelijke oplichter opgepakt in Weert

Laatste zin wordt uit het niets afgekap. Bericht onvolledig. (Roept vragen op)

14. SP wil 50 miljoen voor woningbouw

“De SP vindt dit slecht voor jongeren die een huis zoeken, dreigen dorpen en steden hierdoor leeg te lopen en raken vaklui in de bouw hun baan kwijt.”

(Zin klopt niet)

15. Venray bundelt krachten voor N270

‘Bijeenkoms’ oftewel ‘Bijeenkomst’ (Typefout)

16. Wapens en messen in beslag genomen

“De politie heeft een werpster, boksbeugel, stiletto's, valmessen, vlindermessen en een hoeveel munitie in beslag genomen.”

Hoeveel = hoeveelheid (Verkeerde woord)

17. Sport & Leisurepark kan zelf verder

“Vorig jaar leek de toekomst onzeker omdat een aantal subsidies vanaf 1 januari dit jaar stopten.”

Stopten = stopte (overige fout: incongruente zin) Literatuur: (Arnold, 2008)

RTV Noord-Holland:

1. Grote rampenroefening in Blaricum

“Een auto reed tegen een muur van het ziekenhuis.”

Het hele bericht gaat over een rampenroefening. Uit het niets rijdt er een auto tegen een muur.

(Roept vragen op)

2. App helpt tegen drukte museumnacht

“Dat lijkt te helpen”, aldus een woordvoerder van de organisatie. “Het is druk, de nacht was al zaterdagochtend uitverkocht, maar dat leidt nergens tot grote problemen.”

Midden-alinea zorgt voor verwarring. De eerste zin komt volledig uit het niets. (Roept vragen op)

3. Politie beeindigt illegale cross

“n het zal volgens de organisatoren ook niet de laatste keer zijn.”
(Typefout)

4. Ijsbaan Stompetoren moet behouden

“Afgelopen week demonstreerden 200 inwoners tegen de plannen. De raadscommissie gaat nu nog een keer kijken naar de plannen.”
‘200’ oftewel ‘tweehonderd’ (Uitschrijven getallen)
Twee zinnen achter elkaar eindigen op ‘plannen’. (Herhaling van woorden)

5. ING schrapt 2350 banen

“mil-joen” oftewel “miljoen” (Typefout) “Nationale-Nederlanden” oftewel “Nationale Nederlanden” (Spellingsfout)

6. Advocaat mag gevangenis weer in

“2” oftewel “twee” (Uitschrijven getallen)

7. Bemiddeling Stede Broec en Martinus

“Het college van Stede Broec blijft namelijk bij zijn besluit dat het college het grootste deel van de kosten moet betalen”: het gaat hier om twee verschillende definities van ‘college’.
Lezer kan in de war raken. (Roept vragen op)

8. Bekentenissen moordzaak Amsterdam-Noord

“woon-den” oftewel “woonden” “slachtof-fers” oftewel “slachtoffers” (2x typefout)

Laatste zin stopt opeens, terwijl die nog duidelijk niet af is. (Roept vragen op)

9. F16 ingezet bij zoektocht naar man

“Er wordt juist daar gezocht omdat Nolte van wandelen houdt: hij loopt vaak in de buurt van het Naardermeer, maar ook in Diemen, Weesp of het Twiske.”
Dubbele punt moet of puntkomma zijn of gewoon het einde van de zin. Het stukje ervoor kondigt namelijk niets aan. (Interpunctie)

10. Amsterdam wil minder geweldslachtoffers

“spoedeisende-hulpafdelingen” oftewel “spoedeisende hulpafdelingen” (Spellingsfout)

11. Dino Soerel niet naar andere bajes

De naam “Soerel” wordt in elke zin gebruikt. Geen afwisseling dus. (Herhaling van woorden)

12. Motorrijder gewond bij aanrijding

“kondern” oftewel “konden” “Westfrisiaweg” oftewel “Westfrisiaweg” (2x Typefout)

13. Woning overvallen in Haarlem

Laatste twee zinnen beginnen allebei met ‘De politie’. (Herhaling van woorden)

14. Kuipers krijgt eredoctoraat van UvA

‘vanwetenschap’ oftewel ‘van wetenschap’ (Typefout)

15. Landelijk CDA blij met zege Schagen

‘anuit’ oftewel ‘vanuit’ (Typefout)

16. Turboduct is zege voor Hilversum

‘verkeersop-stopningen’ oftewel ‘verkeersopstopningen’ (Typefout)

17. KLM aangeklaagd om dood passagier

“Haar echtgenoot eist nu 6 miljoen dollar smartengeld van KLM en twee andere luchtvaartmaatschappijen.” (Uitschrijven van getallen)

18. Nabestaanden Fred Hund spreken

“Ik hoop dat de dader zich realiseert wat hij ons heeft aangedaan. “Ik vind het respectloos dat de verdachte zich voortdurend beroept op zijn zwijgrecht.”

Middenin de quote wordt een “ geplaatst. (Interpunctie)

19. Ongeluk door beschonken bestuurder

“Een 62-jarige man uit Zaandam aangehouden nadat hij met zijn brommobiel een ongeluk had veroorzaakt op de Communicatieweg in Heemskerk.”

‘Is’ ontbreekt. (Woord ontbreekt)

20. Tunnels NZ-lijn af; miljoenen over

‘instor- ten’ oftewel ‘instorten’ (Typefout)

‘boortun- nels’ oftewel ‘boortunnels’ (Typefout)

21. Girafje verstoten door moeder

“Omdat het kalf nog erg zwak is en omdat de moeder nog geen melkuiers had concludeerde de dierenarts dat het nog naamloze mannetje te vroeg is geboren.”

Komma ontbreekt tussen ‘had’ en ‘concludeerde’ (Interpunctie)

22. Pokemondief aangehouden in A’dam

‘savonds’ oftewel ‘s avonds (Spellingsfout)

“Hij dwong haar geld en pokemonplaatjes afstaan”

‘afstaan’ oftewel ‘af te staan’ (Verkeerd woord)

‘pokemonplaatjes’ oftewel ‘Pokémon-plaatjes’: Het gaat hier om een merknaam. (Spellingsfout)

NOS

1. Van der Laan: erfpacht oorlog terug

“Burgemeester Van der Laan heeft dat gezegd in Oog in oog.”

Volledig onduidelijk wat Oog in oog is. Dit wordt ook niet later in het bericht duidelijk.

(Roept vragen op)

2. Twee doden verkeersongeval

“In Ochten bij Tiel zijn gisteravond 2 doden gevallen bij een verkeersongeluk.” (Uitschrijven getallen)

3. Drie jaar cel voor doodsteken dochter

“De moeder die begin januari haar dochter van 16 in IJsselstein doodstak, is veroordeeld tot een celstraf van drie jaar.” (Uitschrijven getallen)

4. Ongeluk in Thailand

“Bij een ongeluk met een vrachtwagen en een bus in Thailand zijn 19 doden gevallen. Zeker twintig mensen raakten gewond.” (Uitschrijven getallen)